

ANMELDELSER.

O. HELMS: DANSKE FUGLE VED HUS OG I HAVE.

MED FJORTEN FARVETRYKTE TAVLER AF INGEBORG FREDERIKSEN.
GADS FORLAG. KBHVN. 1924.

Forfatteren har villet skrive en Bog for de Mennesker, som har Lyst til at skaffe sig at vide, hvilke Fugle det er, de ser i deres Have og ved deres Gaard, og som de gerne vil skaffe sig nogen Kundskab om. Han har ønsket at fremhæve det, der særligt paavirker ens Øjne og Øren, naar man iagttager Fuglenes Færd i det frie, og det er paa en udmærket Maade lykkedes at faa det for hver enkelt Art karakteristiske frem. Alt, hvad der staar om Fuglenes Liv, er skrevet ud fra Forfatterens egne Erfaringer; derfor er det saa træffende og giver Bogen den tiltalende Friskhed, som man savner i de fleste beskrivende Værker. De Læsere, der rigtigt benytter den værdifulde Vejledning til at knytte Fugle til Hus og Have, vil endvidere kunne skaffe sig megen Glæde af at se Fuglene færdes i deres nærmeste Omgivelser.

Helms har beskrevet 42 Arter, som alle er gengivet paa de farvelagte Tavler, der i et Antal af 14 smykker Bogen. Frøken Ingeborg Frederiksen har her udført et godt Arbejde, som vil gøre hendes Navn kendt og skattet blandt danske Ornithologer. Fuglenes Stillinger er paa en enkelt Undtagelse nær naturlige og korrekte, Tegningerne er omhyggeligt udførte og Farverne gode. Foruden Tavlerne indeholder Bogen nogle smukke Vignetter, tegnede af Frøken Frederiksen, og en Mængde gode Gengivelser efter Fotografier af Reder. Bogens Udstyr er helt igennem smukt, og man glæder sig over Forfatterens stærkt personlige Fortællemaade, om end man paa sine Steder kunde have ønsket en mere omhyggelig Sprogbehandling.

Man kunde maaske paa Forhaand have tvivlet om, at Forfatteren havde Ret, naar han formodede, at Tusinder af Danske ønskede at skaffe sig den Vejledning, Bogen giver. Forfatterens lyse Syn har imidlertid vist sig at være berettiget, thi første Oplag paa 5000 Eksemplarer er allerede udsolgt, og andet Oplag under Trykning, samtidig med, at en svensk Udgave er under Arbejde.

Man maa ønske Overlæge Helms og Frøken Frederiksen til Lykke med den Bog, de har givet den danske Almenhed, og man maa med Interesse imødesee en Fortsættelse af Værket.

A. Christiani.

A. C. OUDEMANS: DODO-STUDIËN.

VERHANDELINGEN DER KONINKLIJKE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN TE AMSTERDAM,
(TWEDE SECTIE), DEEL XIX, AMSTERDAM 1917.

Der er altid noget dragende for Tanken ved en Fugleart, der har levet i den historiske Tid, men nu er udryddet, ikke mindst naar det drejer sig om en i Størrelse anseelig, i Ydre ejendommelig Fugl som Dronten (*Didus ineptus*). Dens Historie er i Korthed følgende: Paa Øen Mauritius fandt de hollandske Søfarende, da de kom dertil i 1598, en stor, vingeløs Fugl af et højst besynderligt Udseende. Dens Krop var af Størrelse som en Kalkuns, Næbbet lignede et mægtigt Rovfuglenæb, Vingerne var ganske smaa, og Halen kun en Fjerdusk; til alt dette kom, at Bagkroppen var meget stærkt udviklet i Forhold til det øvrige Legeme. Næppe et Aarhundrede levede den, saa var den udryddet af Mennesker og de paa Øerne indførte Husdyr; paa de andre maskarenske Øer Réunion og Rodriguez har der levet en nærstaaende Art, om hvilken man dog kun ved ringe Besked. Fossile Knogler af Dronter er fundne i stort Tal paa Øerne, men af de Fugle, der i sin Tid blev bragte til Europa og gengivne i Tegning og Maleri, enkeltvis ogsaa udstoppede, findes kun yderst sparsomme Rester.

Der er vist næppe nogen enkelt Fugl, om hvilken der spredt paa de forskelligste Steder er skrevet saa meget som om Dronten; det fortjener derfor megen Paaskønnelse, at Dr. A. C. Oudemans nylig i ovennævnte Dodo-Studier har samlet alt, hvad man ved om den. Anledningen til, at Oudemans begyndte at beskæftige sig med Dronten, var besynderlig nok. I 1909 tilbragte han en Ferie paa Øen Walcheren, den yderste Ø mod Nordsøen i Schelde-Deltaet. I Byen Vere, fordum en vigtig Søhandelsplads, fandt han paa et Hus, der kaldtes det skotske Hus, fordi i sin Tid en Repræsentant for de skotske Klædevæverier havde boet der, Billedet af en Fugl, som han tydede som Dronten. Det var almindeligt i tidligere Tid, da Husene intet Nummer havde, i Gavlen at indsætte en eller anden udhugget Sandstensfigur, hvorefter Huset da fik Navn. Paa Gavlstenen paa det skotske Hus stod under det udhuggede Fuglebillede Ordene »Inden Struys [Indisk Struds] 1561«. Den noget plumpe Figur ligner unægtelig ingen Struds, minder mere om en Dronte, selv om Ligheden ikke er slaaende. Forfatteren forklarer, hvorledes en Dronte kunde være kommen til Vere, og viser, at det ikke vilde have været urimeligt efter den livlige portugisiske Handel, der var med Holland i det 16. og 17. Aarhundrede.

Med dette som Udgangspunkt samler han alt, hvad der hidtil vides om Dronten, omtaler dens Udseende, dens Form, Farve, Stemme, Føde, Yngleforhold o. s. v. I et følgende Kapitel behandler han Navnene paa den, og med hvilken Omhu Bogen er skrevet, vil man forstaa, naar der opregnes ikke mindre end 80 Benævnelser paa Dronten. De allerfleste er selvfølgelig Variationer, og de virkelige Navne samler sig i 3 Hovedgrupper. Portugiserne kaldte den Dodo, nærmest udtalt Dudu, mulig efter dens Lyd; hertil er ofte føjet »Ars«, betegnende dens meget fyldige Bagparti, altsaa »Dod-Ars«. Paa fransk, engelsk, portu-

gisisk og hollandsk er Dodo blevet det almindelige Navn, medens Navnet Dronte, som almindelig brugtes af de hollandske Søfolk, anvendes paa tysk og dansk; det sidste er rimeligt nok, da Navnet i Virkeligheden er dansk, vel givet Fuglen af danske Søfolk. Ordet er det samme som det danske Verbum »drunte«, d. v. s. gaa langsomt og tungt. Danske Skibe kom paa den Tid ofte til Mauritius; saaledes har man Optegnelser om, at Skibet »Christianshavn« var der i 1623, medens Skibet »Flensburg« det samme Aar laa i Havnen i 7 Maaneder. Det tredje almindelige Navn er Walgvoegel, af det hollandske »Walg«, der betyder Væmmelse. Dette Navn gav Søfolkene den, dels paa Grund af dens hæslelige Udseende og dels paa Grund af dens seje Kød. Meget indgaaende omtales dernæst samtlige kendte Afbildninger af Dronten, saavel de originale som Kopierne. Den besynderlige Fugl blev adskillige Gange ført til Europa, holdt i Fangenskab og afbildet. Den flamske Maler Roelandt Savery har gentagne Gange fremstillet den paa sine Billeder; der findes saadanne Drontebilleder af ham i Haag, Wien, London og Berlin, i Almindelighed forestillende en Fuglepark, blandt hvis Dyr Dronten findes; hans Drontefabildninger er øjensynlig malede efter forskellige Modeller. Ogsaa af den hollandske Dyremaler Hondcoeter findes Billede af den. Dronten paa Øen Réunion, den saakaldte hvide Dronte, omtales derefter; der har været tvistet, om det virkelig var en særlig Art; i hvert Tilfælde har den staaet Dronten meget nær, men iøvrigt ved man kun lidt om den. Sluttelig kommer Forf. til Omtalen af den tredie Art, Solitairen fra Rodriguez, der efter Beskrivelse og Afbildninger absolut maatte være forskellig fra de andre og regnedes til en særlig Slægt *Pezophaps*. Den eneste Beretning, man har om Solitairen, er fra François Léguat, en fransk Adelsmand, der fordrovet fra sit Land med nogle Fæller rejste til Rodriguez i Slutningen af det 17. Aarhundrede, boede paa Øen i 2 Aar, beskrev dens Naturforhold indgaaende og derunder omtalte Solitaires Liv og tegnede et Billede af den, paa hvilket den nærmest ligner en stor Gaas med Finkenæb og Hønsfødder. Léguats højst mærkelige Beskrivelse, blandt andet af Solitairebryllupperne, blev støttet af, at der senere er fundet Knogler i Mængde af en Dronteform paa Øen. Hans Tegning er gengivet mangfoldige Gange, en Dyreslægt *Leguasia* opkaldt til Ære for ham, men nylig er det kommet frem, at der i Virkeligheden aldrig har eksisteret en fransk Adelsmand af dette Navn. Bogen, der udkom i London 1708 og senere er kommet i talrige Udgaver, er en ren og skær Robinsonade, digtet i Hjemlandet; herved forklares uden Vanskelighed Solitaires store Afvigelse fra Dronten. Men at der paa Rodriguez i sin Tid har levet en Dronteform, er sikkert nok.

Bogen slutter med en Litteraturfortegnelse paa ikke mindre end 31 Sider, hvoraf ses, hvilken overordentlig Interesse denne eller disse kæmpemæssige, uddøde Fugle har vakt. Desuden findes 15 Tavler i Lystryk med Gengivelse af en stor Mængde Billeder af Dronten og Dele af den.

Dronten er nu udryddet, intet Menneske vil nogensinde mere faa at se en levende Dronte, og hvad der er tilbage af de Fugle, som i sin Tid levende blev bragte til Europa, er ikke stort. Ret meget ved man ikke om disse indførte Fugles Liv her i Europa; Sir Hamon L'Estrange omtaler, at han saa en levende Hun i London 1638, og beskriver den nøjere.

Nu er der tilbage en Fod i British Museum i London, et Kranium og en Fod i Oxford, og et Kranium paa Zoologisk Museum i Kjøbenhavn, det Stykke paa hvilket J. T. Reinhardt erkendte, at Dronten var en Duefugl. Kraniet i Kjøbenhavn har en ret vidtløftig Historie, idet det stammer fra det hertugelige Kunstkammer i Gottorp. Dette Kunstkammer blev grundlagt i 1651, da Hertug Friederich af Dr. van den Broeckes Arvinger i Enkhuisen købte en stor Samling. Beskrivelse af denne findes, idet Adam Olearius i 1666 udgav en »Beschreibung der Gottorfischen Kunstkammer«. Heri fortæller han, at dettes Grundlag er »det vidt berømte Enkhuisenske Kunstkammer, som van den Broecke (Paludanus), den afdøde fortræffelige Læge, havde samlet i Ægypten og andre australske som ogsaa orientalske og occidentalske Steder, som han mest selv havde besøgt«. I Bogen omtales som Nr. 5 et Hoved af en fremmed Fugl, »som Clusius kalder *Gallus peregrinus*, Nierenbergius *Cygnus cucullatus*, men Hollænderne Walvogel paa Grund af den Modbydelighed, de har for den for dens haarde Køds Skyld«. Van den Broecke havde ganske rigtig gjort en lang Rejse fra 1579—1591 ned Vest om Afrika, op langs Afrikas Østkyst, langs Sydasien og til Japan, men paa Mauritius havde han ikke selv været; der er den Mulighed, at han har købt Hovedet undervejs eller efter sin Hjemkomst, eller at det maaske slet ikke har været med i van den Broeckes Samling, men senere er bragt til Museet i Gottorp af danske Søfarende. Omkring 1720 blev det Gottorpske Kunstkammer flyttet til Kjøbenhavn og indlemmet i det der allerede eksisterende kgl. Kunstkammer, og et Aarhundrede efter, i 1824, blev dette delt, saaledes at de naturhistoriske Genstande blev overflyttede til det zoologiske Museum, hvor Drontehovedet laa upaaget i en Kasse indtil 1840.

Den Fod, der findes i London tilhørende Royal Societys Museum, blev omtalt af Nehemiah Grew i et Katalog over dette i 1681; herfra blev det omkring Aar 1800 overført til British Museum, hvor det endnu findes.

Dronteresterne i Oxford har en ikke mindre mærkelig Historie end de andre. I 1650 blev et Eksempplar udstoppet til Tradescants Museum i London; det kom senere til Museet i Oxford, der var grundlagt af Elias Ashmole. Her stod det til i 1755, da Universitetets Bestyrelse aflagde Museet sit aarlige Besøg, fandt Dronten med en Del andre Genstande i mindre god Forfatning og gav Ordre til at fjerne den. Tidspunktet, da det sidste Eksempplar af denne Fugleart saaledes forsvandt fra Verden, kendes; det var den 8. Januar 1755. Hovedet og en Fod reddedes dog og findes stadig paa Museet.

Hvad Dronten egentlig er for en Fugl, og hvor den hørte hen i Systemet, derom havde Meningerne været meget delte. Man havde henført den til Rikserne, til Hønsefuglene og til Rovfuglene paa Grund af dens i Spidsen stærkt krummede Næb; det var J. T. Reinhardt der paa Grundlag af Hovedet i Zoologisk Museum i Kjøbenhavn henførte Dronten til Duerne, hvorom han gav en kort Meddelelse, første Gang i Frorieps »Neue Notizen, 1841, Nr. 364«. I »Naturhistorisk Tidsskrift« Bd. 4, 1842—43, giver han en kort Beretning om selve Fundet af Drontehovedet. Hele Artiklen fylder en Side, og om selve Fundet af Hovedet meddeles følgende: »I Sommeren 1840 blev det mig paalagt at gjennemsoge en Kasse, hvori forskjellige Naturalier vare blevne lagte, som fra Kunstkammeret vare afgivne til det kongelige naturhistoriske Museum, og ved denne Lejlighed fandt jeg et meget stort Fuglecranium, som deels ved sin Størrelse, deels ved sin paafaldende og eiendommelige Form tildrog sig min Opmærksomhed, og ved en nøiere Undersøgelse og Sammenligning med de paalideligste Afbildninger af Dronten paa det bestemteste viste sig at have tilhørt denne mærkværdige, uddøde Fugl«. I Litteraturen vil man forgæves søge Reinhardts egen Udvikling af Grunden til, at han henførte Dronten til Duerne, thi Artikler herom skrev han aldrig, eller de blev i hvert Tilfælde ikke trykte. Sammenhængen fremgaar af, hvad H. E. Strickland, der i 1848 sammen med A. G. Melville udgav et af Hovedværkerne om Dronten »The Dodo and its kindred« fortæller herom: »Den første Tanke om at stille Dronten i Nærheden af Duerne stammede fra Professor¹ J. T. Reinhardt i Kjøbenhavn, Opdageren af Kraniet fra det Gottorpske Museum. Da jeg i 1845 var i Kjøbenhavn, var Professor Reinhardt ude paa sin Jordomsejling, men jeg fik mundtlig Meddelelse om, at han ansaa Dronten for at staa mellem Duerne og Hønsefuglene. Da jeg senere undersøgte de Levninger, vi har i England, saa jeg snart, at der var Anledning til at stille Fuglen endnu nærmere ved Duerne end den, efter hvad jeg den Gang forstod, var regnet af Professor Reinhardt. Fornylig har han imidlertid besøgt London paa Hjemvejen fra sin lange Rejse og meddelt mig, at han, før han i 1845 forlod Danmark, havde paapeget i Breve til svenske og danske Zoologer den slaaende Lighed, som findes mellem denne uddøde Fugl og Duerne, særlig Slægten *Treeron*«.

Japetus Steenstrup gav i »Forhandlinger ved Skandinaviske Naturforskeres 5. Møde, 1847« en Meddelelse: »Om Hr. Reinhardts Opdagelse at Dronten (*Didus ineptus* L.) er en Due«, men først i 1866 og 68 gav Reinhardt selv Meddelelse herom i Videnskabernes Selskab.

Som nævnt har Dronten foranlediget en mægtig Litteratur. Det første Hovedværk var Strickland og Melvilles foran nævnte Arbejde fra 1848, hvori er samlet alt, hvad den Gang vidstes om Dronten, og til hvilket senere er kommet nogle Supplementer. Talrige Afhandlinger er senere skrevne om den, særlig af R. Owen om

¹ Titlen er fejlagtig; den yngre Reinhardt var dengang ikke Professor. (Red.).

dens Osteologi og af Brødrene Alfred og Edward Newton. Alfred Newton var Professor ved Cambridge Universitetet, Edward Newton en lang Tid Governør paa Mauritius, hvorfra han hjembragte et stort Materiale af fossile Dronteknogler; over en Snes Afhandling om Dronten skyldes de to Brødre. I Walther Rothschilds store Værk »Extinct Birds« fra 1907 er samlet alle Oplysninger om den, men for enhver, der giver sig af med Studiet af den, vil Oudemans Bog, til hvilken han efter Meddelelse i Brev snart vil føje et Supplement, være uundværlig. Her er paa en sammentrængt Plads og til en overkommelig Pris — idet Afhandlingen ogsaa kan købes særskilt — samlet alt, hvad man kan ønske at faa at vide om Dronten, og at Bogen er skrevet paa hollandsk, volder ingen syn- derlig Vanskelighed ved Læsningen.

O. Helms.

DR. OSCAR UND FRAU MAGDALENA HEINROTH: DIE VÖGEL
MITTELEUROPAS.

40. Ca. 35 Leveringer à 2,50 G.M. (Hugo Bermühle, Berlin 1924).

Mange Ornithologer har kendt det Arbejde, som gennem adskillige Aar har beskæftiget Dr. Heinroth og hans Hustru, nemlig Opdrætning af alle mulige vilde Fugle, og ofte er nogle af de smukke Fotografier, som de har taget af Fugle i alle Alderstrin, blevet gengivne. Nu forelægger Forfatterne alle deres fotografiske Herligheder, der omhandler saa at sige alle Mellemeuropas Fugle, og beretter om dem; unægtelig bliver det et ejendommeligt og enestaaende Værk. Paa Omslaget af 1. Hæfte gør Forfatterne Rede for deres Arbejde; de vil ikke i Teksten give en nøje Beskrivelse af alle mulige velkendte Ting, men fremfor alt berette om, hvad deres Opdrætning af Fugle har lært dem om de forskellige Arters Ejendommeligheder; som de selv siger, vil de prøve at udfylde Hullerne i de almindelige kendte Værker om Fugle.

Teksten begynder med Spurvefugle, og saavel denne Orden som den indledende Familie, den Gruppe af Drosselfugle, som kaldes Jord-sangere, behandles indgaaende. Saa kommer Beskrivelsen af de enkelte Arter, Nattergal, Rødhals o. s. v., hvor der fortælles om deres Liv, saavel i det fri, som i Fangenskab, fra de kommer ud af Ægget, til de bliver voksne, en Fylde af fornøjelige og delvis nye Iagttagelser.

Men Billedstoffet bliver vel Hovedsagen. For at nævne en enkelt Art, findes der af Rødhalsen paa smukt Illustrationspapir 10 Fotografier i alle Udviklingsstadier, begyndende med Ægget og den lige udklækkede Unge, og desuden findes 5 farvetrykte Billeder, ligeledes repræsenterende forskellige Udviklingstrin; disse Billeder er fremkomne ved, at Fotografier af Fuglene er farvelagte og derpaa reproducerede. 6 andre Tavler følger med det første Hæfte, saa man kan danne sig en Forestilling om, hvordan Illustrationsstoffet i det hele vil blive, sikkert højst fornøjeligt og lærerigt. Der vil ialt blive 125 Farve-

tavler og 275 Tavler i sort. Noget forstyrrende virker det maaske, at Størrelsesforholdene er saa yderst forskellige, selv paa samme Tavle, men Angivelsen heraf findes nøje trykt paa hver Tavle. De, der giver sig nærmere af med at studere Fuglenes Livsforhold, vil i det foreliggende Arbejde faa en rig Kilde at øse af.

O. Helms.

PAUL ROSENIUS: MIN JAKT MED KAMERA.

Ny Samling. 4°. Pris: 18,75 sv. Kr. (C. W. K. Gleerup, Lund 1924).

Alting bliver til Specialiteter nu til Dags og drives derved op i den højeste Fuldkommenhed. Hvor var det interessant, da Fotograferingen af Fugle rigtig begyndte for noget over 30 Aar siden, og man begejstret saa Fotografierne af de første Fugle og var tilfreds, naar blot der paa Pladen var noget, der saa nogenlunde lignede en Fugl. Nu er der ingen Opgaver i saa Henseende, der er uløste, og med nogen Misundelse ser man de Pragtværker, der i Sverige udsendes med Fotografier af Fugle. Bysynderligt nok er Rosenius's Arbejder mindre kendte i vort Land, hvor Bengt Bergs Bøger har saa stor Udbredelse, og dog staar Rosenius langt fra tilbage, hverken hvad angaar Tekst eller Billeder. »Min Jakt med Kamera« er overdaadigt udstyret og indeholder en halv Snes forskellige Tekstafsnit med tilsvarende Fotografier, ofte Helsidesbilleder. Forfatteren beretter om sine Eventyr med at fotografere de forskellige Fugle, og ind imellem kommer fortræffelige Skildringer af Fuglenes Liv. Morsomt nok har Rosenius ogsaa et Afsnit om Kærhøge, der danner et ypperligt Supplement til Weis's Kærhøgebog; en ornithologisk Sjældenhed er de morsomme Fotografier af Hærfuglen ved Reden i Stengærdet. Hvad angaar Billedernes Skønhed, tilkommer Prisen vel nok Fotografierne af den rødhalsede Lappedykkers Liv og Færden ved Reden, medens man i »En Landing paa Løvjeskær« føler sig hensat ud i Skærgaarden mellem Sildemaager, Alke og Kolonier af Sandterner. Enhver fuglekyndig vil have den største Glæde af Bogen, og det vil ogsaa de mange, der i de senere Aaringer uden at dyrke noget specielt Felt inden for Naturvidenskaben glæder sig over Naturen og forstaar at vurdere en smuk Bog om denne.

O. Helms.

C. LUND: STUEFUGLE. HAGE & CLAUSENS FORLAG. 1924. PRIS 3 KR.

Den mangeaarige Redaktør af »Tidsskrift for Stuekultur« har i denne Bog samlet alt, hvad enhver, der holder tropiske Stuefugle, behøver at vide. Bogen er efter hele sit Anlæg beregnet for Begyndere og for dem, der kun holder almindeligere Ting, men disse udgør jo rigtignok ogsaa Fuglevennernes langt overvejende Del. Det maa regnes som en Fordel ved Bogen, at den er overskuelig og ikke af en Vidtløftighed som de store tyske Haandbøger. Indledningen

omhandler Fugleplejen i Almindelighed, medens Bogens Hoveddel behandler de enkelte Grupper af Fugle med nærmere Omtale af de almindeligt holdte Arter. Slutningen er et lille Kapitel om Fuglenes Sundhedspleje. — Det er en kyndig og interessant Vejledning, man her faar, og Bogen vil utvivlsomt finde en stor Udbredelse. Poul Jørgensen har forsynet den med et farvetrykt Omslagsbillede og med talrige Tegninger i Teksten af de forskellige Fuglearter. Et Savn er det naturligvis, at disse Billeder ikke har Farver. For alle de anførte Fugle nævnes ogsaa danske Navne; det er vel ikke altid saa let at finde et godt dansk Navn, men det forekommer Anmelderen, at Stærling og Girlits ikke lyder godt; det er dog rent tyske Navne, for hvilke der nok kunde findes passende danske.

O. Helms.

FORENINGSMEDDELELSER.

MØDER.

I Tidsrummet Januar—April 1924 samledes Foreningens Medlemmer 4 Gange; Møderne afholdtes i Universitetets zoologiske Studiesamling, Nørregade 10, der, ligesom tidligere Aar, ved Professor, Dr. Ad. S. Jensens Velvilje var stillet til Foreningens Raadighed.

Lørdag den 13. Januar holdt Kontorchef Axel Koefoed følgende Foredrag om Fuglelivet paa Tipperne, ved Stadil Fjord og ved Husby Sø. Foredraget oplystes ved Skind af de omtalte Fugle og ved en Række smukke Lysbilleder, der velvilligst var stillet til Raadighed af Dyrslæge Roar Christensen. Tilstede var 65 Medlemmer.

»Da jeg formoder, at mange ikke har haft den Lykke at se det skønne, rige Fugleliv, der findes paa Tipperne eller paa andre af de store Fuglesteder ovre paa Vestkysten af Jylland, vil jeg forsøge ganske kort at skildre mine egne lagttagelser fra Tipperne, Stadil Fjord og Husby Sø. Jeg har nemlig haft den Lykke gennem mange Aar at tilbringe nogle af mine bedste Timer og Dage ude i Naturen paa disse herlige Steder sammen med min gamle Ven, den dygtige Fuglekender, Forretningsfører M. Klinge i Randers.

Jeg vil begynde med Rejsen. Man tager herfra om Aftenen Kl. 7 og er næste Morgen Kl. 4 i Varde; herfra tager man Kl. 7 videre med Nørre Nebel Banen til Nørre Nebel; det er en fæl Bane, hvor der ikke regnes med Tid; jeg husker blandt andet en Gang, vi holdt meget længe ved en lille Station; jeg spurgte da Togføreren om Grunden, hvorpaa han svarede, »a ska baer ha mi Øl drukket a, saa kører vi«; har man Raad, tager man derfor helst en Bil fra Varde til Bestemmelsesstedet.